

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Cătră cetitori.

Apropiindu-se 1 Iulie v. deschidem nou abonament la „Bunul Econom“.

La data aceasta împlinind o jumătate de an dela întemeierea acestei foi, rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați cari au plătit foaia numai pe întâia jumătate a anului, sau la cerere li-s'a trimis chiar fără a o plăti, *să binevoiască a-și renoi abonamentul, ear' restanțierii a-și plăti restanța.*

Pentru-ca să poată fi abonat și de economii cei mai seraci, dar' știutori de carte, «Bunul Econom» se dă

*pe un an întreg cu 4 cor. (2 fl.)
pe o jum. an cu . 2 cor. (1 fl.)*

Drept aceea și rugăm acum pe abonații noștri, să aibă bunătate a stăruii în cercurile cărturarilor cunoscuți, *să aboneze mai mulți „Bunul Econom“*, ca prin numărul urcat de abonamente să ajungem a ne asigura susținerea foi, să atingem coperirea cheltuelilor ce am luat asupra noastră prin scoaterea ei, coperire ce azi încă nu am ajuns'o.

Dorul nostru este să îmbunătățim foaia, s'o ridicăm din ce în ce a fi mai folositoare economilor noștri, rămași cam înapoi față de alte națiuni. Dacă de jumătatea anului am primi din fiecare comună în care merge «Bunul Econom», macar unu-doi abonați noi, am fi mulțumiți și foaia ar lua *un nou avânt*, ce s'ar simți numai decât!

Vestim și aceea, că fiind dricul lucrului de câmp și țeranului fiindu-i în aceste vremuri tot banul scump, — ne-am hotărât, că la cărturari rîvnici și de treabă, cari ar dori să o aboneze de nou, le dăm foaia și pe așteptare până de pildă după secere ori mai în toamnă, când ajung la parale.

Editura foi

„BUNUL ECONOM“

Dare de seamă despre lucrările ministrului pentru agricultură.

I.

Impărțirea de semințe.

Este cunoscut, că între ministrii țerii unul, adică cel pentru agricultură, are anume îndatorirea a îngriji pentru îmbunătățirea treburilor economice din țeară, asemenea este cunoscut, că acest ministru primește din visteria țerii an de an însemnate sume de bani pentru acoperirea trebuințelor, ce aparțin la ministerul seu.

Despre lucrările sale săvârșite în decursul unui an și folosirea sumelor votate spre acest scop, ministrul an de an face la dieta țerii o dare de seamă amănunțită.

În cele-ce urmează voi scoate la iveală din ultima dare de seamă a ministrului unele părți, a căror cunoștință poate fi folositoare pentru cetitorii «Bunului Econom» din două puncte de vedere, anume se va vedea, ce căi și mijloace folosește ministrul pentru îmbunătățirea agriculturii, urmând pil-delor bune aflate în alte țeri mai înainte în cultură, ear' în al doilea rînd se va vedea cari sunt casurile în cari se poate cere ajutorul acestui ministru, ceea-ce suntem și în drept și datori a o face la ocazii potrivite; suntem în drept, pentru-că ajutoarele se dau din mijloacele țerii la cari și noi contribuim, și datori, pentru-că numai folosindu-ne și noi de toate îmbunătățirile, vom putea da înainte în ale economiei.

Unul dintre mijloacele folosite de ministru pentru ridicarea agriculturii din țeară este *împărțirea de semințe bune.*

În ce privește împărțirea de semințe, trebuie să amintesc la locul prim semințele ce le-a împărțit ministrul în toamna anului 1897 și primăvara anului 1898 acelor economi, cari în acel timp au fost peste tot lipsiți de semințe, în urma roadei rele din anul 1897.

În anul 1897 au primit 14000 de țerani 32.000 măji metrice de grâu și sêcară în preț de 812.000 coroane, ca împrumut, ear' 3000 economi au fost împărțșiți cu 6000 de măji metrice grâu și sêcară în preț de 142.000 coroane gratuit, adică în cînste.

Ear' în anul următor, adică 1898 s'au dat la 3000 țerani 8207 măji metrice bucate de semințe în preț de 137.000 coroane, în acele părți ale țerii, unde grindina le-a fost nimicit recolta.

Urmează deci, că ministrul în casuri de lipsă le vine în ajutor economilor mici cu bucatele de lipsă la sămănat, oamenii noștri deci, încă se se folosească de acest ajutor, când au lipsă de el, făcînd de cu vreme rugările recerute prin deregătoriile sale administrative.

În chipul acesta oamenii vor ajunge la semîntă aievea bună, și adese-ori vor scăpa de datorii și camete grele. Afară de ajutoarele de această natură, ministrul *a împărțit* în anul trecut, parte gratuit, parte cu preț redus, *două soiuri de semințe*, anume semințe *pentru atari plante, ce se folosesc la anumite industrii* și cari la noi sau nu se produc de loc, sau nu se produc în calitate și măsură de lipsă — și în fine semințe dela asemenea plante, cari după felul și firea lor degenerază, adică an de an devin mai slabe și prin urmare *au trebuință de a fi reînnoite.*

În această privință pentru îmbunătățirea *crumpilelor* s'au împărțit mai multe mii de măj metrice de soiuri alese și potrivite.

Asemenea s'a împărțit *sămîntă de in*, ear' reuniunea economică din Komárom a dat un ajutor de 4000 coroane pentru procurarea de sămîntă de in.

Pentru *cultivarea cănepei* s'a împărțit sămîntă în măsură mare; în comitatul Békés s'au ridicat cu 24.000 coroane un stabiliment anume pentru cumpărarea și prelucrarea cănepei. Tot pentru îmbunătățirea cultivării de că-

nepă a dat ministrul un îndreptar, plin de cunoștințe folositoare.

Unde se îndeletnicesc și economii noștri cu cultura inului și a cănepei, sau unde sunt condițiile princiioase pentru această cultură, va fi bine să se îngrijască și dinșii de semănță mai aleasă, cerută dela minister și să fie cu băgare de samă la povețele cuprinse în îndreptarul tipărit de către minister.

Cultura hemeiului încă s'a bucurat de îngrijirea ministerului. Spre acest scop s'a împărțit spre prăsiere hemeiu gratuit și s'a dat însoțirii din Sighișoara pentru valorisarea hemeiului un ajutor de 1200 coroane.

S'au mai făcut încercări și pentru *cultivarea urezului*, dar' fără rezultat mai însemnat.

Din cele expuse se vede în ce direcțiune a fost îndreptată lucrarea ministrului, care sunt scopurile la care tinde prin împărțirea seminței gratuite și preț redus.

Dacă noi în trecut nu am fost împărțășiți din semințele împărțite, vina în mare parte este și a noastră, pentru-că la noi nimenea nu s'a interesat de asemenea lucruri. Dacă altcineva nu va face-o, Reuniunile noastre economice vor trebui să dea în viitor atențiune cuvenită acestui lucru de mare folos pentru membrii acelora.

(Continuarea urmează).

DR. IOAN MIHU

FOIȚĂ

ÎN BISERICĂ

Am intrat la chipul Maicii
Preacurate să mă plâng,
Că necazurile vieții
Mă doboară și mă sting.

Și-am văzut lângă icoană
Un biet cerșitor plângând,
Dar' a Domnului voință
Cu evlavie laudând.

Am roșit — și pocăit
Lângă cerșitor am stat,
Mulțumind puterii sfinte
Pentru toate ce mi-a dat.

MARIA CIOBAN

Țeranul român și animalele sale.

Ce bună inimă are Românul! Eu cred, că nime în lume nu iubește ca el. Și, poate, chiar din pricina prea multei iubiri și pen-

Insoțirile de înmormântare

Pe ce se întemeiază? Cari sunt foloasele lor? Eată pe scurt:

Se însoțesc cel puțin 300 de inși, bărbați, femei, dela 16—60 de ani. La intrare în însoțire dă fiecare 1 fl. (2 cor.) taxă de intrare. În schimbul acestei taxe de 1 fl., Insoțirea chezeșuește moștenitorilor fiecărui membru un ajutor de 50 fl. (100 cor.) la moartea ori-când urmată a lui. De va muri mâne după-ce a fost primit, moștenitorii sei primesc cei 50 fl. Ear' după-ce s'a înscris, membrul mai mult nu e obligat la nici o plată anuală ori lunară, decât la aceea, că de va muri unul din soți, (din cei 300), să dea încă un ajutor de 30 cr. Reuniunii, pentru-ca ea să aibă de unde da cei 50 de fl. rămașiței mortului. Dar' acești 30 de cr. nu-s de fapt dați ca ajutor soțului mort, căci 25 cr. din ei se scriu buni membrului însuși care i-a dat, și așa fiecare membru își poate face socoata cât vor căpeta urmașii sei: pentru cel 1 fl. de înscriere vor căpeta 50 fl., și încă de atâtea-ori 25 cr. de câte-ori a plătit el însuși câte 30 cr. soților morți. Așa, cel-ce a murit îndată după intrare în însoțire, a plătit 1 fl. și urmașii sei capătă 50 fl. 25 cr. Cel-ce a trăit de a mai plătit de pildă la 10 soți morți, a plătit de tot 4 fl. și capătă 52 fl. 50 cr.; Cel-ce a plătit la 100 de soți

tru-că prea se lasă covârșit de șoaptele inimii și prea nesoco este staturile minții, a suferit atât de lung și de amar. Darea lui din gropi în gropi și multele necazuri de astăzi tot de acolo i-se trag. O inimă bună și-o calcă ori-cine. O inimă bună te înșală și apoi te faci să plângi și, vai de cei-ce nu mai pot avea altă mângăere decât plânsul!

Cine e mai meșter la plâns ca Românul? Popoarele toate împreună n'au plâns și n'au blăstemat atât de mult și de frumos ca Românul în versurile sale. Din inimă, firește, din inimă. Pentru-că e mare inima lui și bucuros ar strnige la ea pe toți și pe toate: pretini și străini de-opotrivă, oamenii și firea întreagă cu riuri și munți, cu paseri ce cântă și cu turme de oi, ce plâng din clopoțele...

Oile, da, mai ales oile...

Și cum nu le-ar iubi țeranul român, dacă s'o pomenit cu ele? Oile și fluerul și cănele cel credincios erau cei mai vechi tovarăși ai lui. Cu ei umblă hai-hui prin munți și văi, prin țeri și codrii uriași. Se zice doar', că pe strămoșii noștri, când i-a adus Traian aici să cucerească Dacia, pe cei mai mulți dintr'înșii dela oi i-a luat, din munții Italiei. Se poate, căci nici nu prea s'asemănă noi a domni și a popor cu gânduri de boerie...

morți, a plătit de tot 31 fl. și capătă 75 fl., cel-ce a trăit de a plătit la 300 de morți ajutor (de aceștia vor fi prea puțini), a plătit 91 fl. de tot, și capătă 125 fl. Peste 300 de soți morți nu mai plătește membrul nimic și ai sei vor primi cei 125 fl. O tabelă alăturată la cărticica de membru pe care o capătă tot insul, arată cât are de căpetat fiecare în ori-ce vreme.

Insoțirea e înființată numai din ziua în care are 300 de membri ce și-au plătit florenul de înscriere. Atunci ea are deja un fond de 300 fl. din cari chiar cheltuind 50—100 fl. cu hârtiile, cărțile și cărticelele de lipsă la întemeiere, îi rămân macar 200 fl., din care poate plăti până la 4 casuri de moarte.

Cum a murit un soț, un membru al însoțirii, cassarul dă chiar în ziua aceea celor rămași după el, cei 50 fl. (sau cât i-să cade) ca îndată să aibă pe ce cumpăra cele de lipsă pentru o înmormântare frumoasă, cinstită, a membrului.

Ear' golul rămas în lada (cassa) însoțirii prin această plătire, se umple de soții rămași, cari au să dea câte 30 cr. îndată-ce sunt vestiți prin portărelul însoțirii despre moartea întemplată. Cine nu poate plăti îndată cei 30 cr. are îngăduință 14 zile, dar' va plăti 3 cr. camete de întârziere, dacă nici după 14 zile nu poate plăti, va fi

Este chiar cu puțință, că în vremea de demult tot Românul s'și fi avut turmulița sa, așa mai mult de dragul oilor, decât de-al câtigului. Astăzi, firește, turmele ni-s'au rărit, munții și câmpiile ni-s'au luat, pământul ni-s'a micșorat. Cu ele ni-s'a stins demult și viața păstorească. Sunt sate întregi, unde nu mai vezi nici cap de oaie. Și ca la minune se adună poporul împrejurul vre-unui boitar sau cioban adevărat, care în cămașa sa soioasă, cu chica dată peste spate și cu măciuca voinicească în mână, coboară din când în când în sat, pentru-ca:

„Să ia sare
La mioare
Și bolovani
La cărlani
Și țărțe
La oite“...

Par'că-i din povești acest frumos cioban, rămasiță din vremuri apuse; par'că mai vorbește despre viața noastră cea îndepărtată, din frumoasa poveste a „Mioriței“.

Isi avea și atunci Românul viața sa sufletească. Cânta, plângea și blăstema și atunci. Un lung șir de cântări ne-au mai rămas, pe cari și azi poporul le cântă. În unele se arată dorința, de-a „suși la vârf, s'auzi brazii șue-

asteptat încă 14 zile pentru alți 3 cr. de întârziere. Așadar' se dă răgaz destul pentru plată; nu e omul silit a scoate din șerpar 30 cr. cum a murit un soț.

Insoțirea e condusă de 1 Director, 1 secretar, 1 cassar și 12 membri în comitet. Directorul, cassarul și secretarul, au ceva plată pentru osteneală, anume directorul 2 fl. dela un mort, cassarul (care are mai mult de lucru) are 4 fl și secretarul 1 fl. 50 cr. Ca să adune banii de pe la membri, cassarul își ia de ajutor un portărel (purător) prin care vestește pe membri despre moartea cutăruia și le cere banii. Portărelul are 5—6 fl. dela un mort (având el de alergat mult: acasă la fiecare din cei 300 ori mai mulți membri).

Comitetul ține ședințe de câte-ori e lipsă, dar' cel puțin una în 3 luni, și în ședințe primește membri noi sau șterge dintre ei pe cari are drept a-i șterge.

Ear' odată în an (prin Ianuarie ori Februarie) concheamă la adunare generală (sfatul tuturor) pe toți membrii, și le dă samă despre starea și averea Insoțirii. Și ear' au pace un an.

În felul acesta e întocmită a noastră Reuniune la Orăștie, și merge foarte bine. De doi ani și jumătate de când o avem, a avut numai 20 de morți, (7—8 pe an), ear' fondul ei a crescut

rând și oițele sbierând și ciobanii chiholâng". În altele ciobanul atât de mult își iubește oile, încât de dragul lor s'ar face „stêlp de sare". Și eată cum un cioban își ia rămas bun dela iubita sa:

„Pe mormânt mie s'-'mi puni
Mândro dragă tot cununi,
Cununi de iarbă domnească
Oile s'le cunoască
Și s'le zică 'n jalea lor
C'a murit neica de dor,
De dorul oițelor"...

În acest chip e legată iubirea Românului de acele ființe cu care a trăit împreună, până a trece la o altă viață, la cea vitejască.

S'a lăsat Românul de turmă și s'a apucat de vitejii. A pornit la goană împotriva jivinelor străine, ce-i răpiau pământul și pășunea. E vremea lui Mihail copilul, care sfarmă pe Ianoș Ungurul. Și 'n luptele acestea cel mai credincios tovarăș al voinicului român e Murgul, sprintenul bidivin. Pe Gruia viteazul îl duce calul cel negru luat dela Tătari; pe Codreanu îl poartă roibulețul Mocanului. Și când stăpânii îi încăleca, zicându-le „Hai, murgule, hai, pe coastă de plat", se reped ca șoimii iepurește, ogărește, păsărește, fulgurește...

300 de membri câți am avut la început peste 1000 fl. (2000 coroane); ear' din sub put, azi avem peste 600!

Unde lucrurile merg în liniște și rânduială cum merg la noi în Orăștie, nici nu simți că ai Reuniune, numai binefacerile ei se revarsă asupra familiilor membrilor atinși de aripa îngerului morții.

Vom da încă amănunte.

AGRICULTURA

Calendar. (Iulie).

Acasă. Direge și agerește unelte de secerat și îmblătit. Curăță coșurile de bucate și podul casei. Cu privilegiul descărcării, scutură înadins snopii. Grăunțele astfel agonisite sunt cele mai bune de sămânță. Asigură fără amânare bucatele și fânul în contra focului.

În timpul de grea muncă a câratului, dați cailor ovės, fân proaspăt să nu mânânce măcar până în Septembrie; altfel ușor pot căpeta boale de rină. După-ce caii s'au răcorit, spălați-i sau scăldați-i pe timp frumos cât mai adeseori, de se poate, în toată ziua. Bine le prinde scăldatul și vitelor. Lăsați vitele să se odichnească și rumege timp de ajuns în năduful de amiază. Îmbiați-le cu apă înainte de a le scoate la pășune. Încălzite fiind nu le îngăduiți. Dați ovės cât mai adeseori tăurenilor și vițelilor, ce ați lăsat de prăsilă.

Cu pornirea căldurilor mari, în multe comune au început a bântui ciuma porcilor. Boala se poate răspândi îngrabă dela un singur porc la turma întreagă. Deci mai bine țineți-i acasă. Îngrijiți să nu vină în atingere cu alți porci, și să aibă umbră și răcoare.

Calul și voinicul sunt ca doi frați. Soartea li legată împreună. Împreună își povestesc prin codru păsurile. Plânge stăpânul când își pierde calul și și calul când își pierde pe stăpân. E frumoasă și jalnică mai ales povestea lui Toma Alimoș. Acesta, când își vedea sfârșitul apropiat, vorbește astfel calului său:

„Alelei, murguleț mic
Alei dragul meu voinic
Ochii 'mi-se pînjenesc
Norii sus se învîrtesc.
Te grăbește, aleargă, fugi
Și ca vîntul s'eu duci
Colo 'n zarea celor culmi
La pădurea cea de ulmi.
Că eu murgule-oi muri
Pe tine n'oi mai sări.
Ear' când sufletul 'mi-oi da
Când nu te-oi mai desmerda
Din copită s'eu faci sapă
Lângă ulmi s'eu faci o groapă
Și cu dinții s'eu m'apuci
În groapă s'eu mă arunci
Ulmii că s'or clătina
Frunza că s'or scutura
Trupul meu 'mi-a astupă..."

Și câte alte versuri mai avem, în cari calul face cu copita groapă „viteaz stăpânului" se! În felul acesta era cu neputință, că ală-

În agri și fânate. Apucați-vă de secerat când grăunțele sunt moi ca ceara; aminând această lucrare, se scutură cele mai grele grăunțe. Înlocuiți secerea prin coasa cu greblă atât de spornică. Feceti snopii mici; cu chipul acesta înlesniți legatul, încărcatul și îmblătitul. Alegeți de sămânță fruntea grăunțelor, scuturând înadins snopii pe aria surii.

Țineți pământul dintre napi totdeauna în curățenie, săpând pământul în trei rînduri cel puțin.

Cosiți lucerna și trifoiul de sămânță în ajunul secerii, pe când floarea lor începe a se înegri; altcum se scutură.

Cine poate, s'-'și ude livezile tot la trei-patru zile.

În grădină. Curăță buruienile dintre altoi, legumi și flori. Rărește plantele de prisos și scormonește pământul. Udă bărbătește în timp de secetă.

Samănă din nou crastaveți și fasole de araci, ca să aibi legumi tinere și de cu toamnă. Strînge țerînă în jurul căpăținilor de caralabe și de salată; astfel vor rămănea dulci și fragede timp îndelungat. Nimiciți ouăle galbene depuse de fluturi pe frunzele curechiului și cărălabelor. Rupeți virfurile vițelor de crastaveți și pepeni.

Altoiți în ochiu, întrebuițând spre acest sfârșit mugurii proaspeți și bine desvoltați, de pe surcei tineri crescuți în anul acesta. Proptiți încă de pe acum ramurile tare încărcate ale pomilor.

Napii de miriște.

Napii de miriște, numiți și napi de vară, se desvoaltă deplin în timp de 120—140 zile. Ei se samănă de obicei în miriștea spicoaselor și rapiței.

tura cu versurile s'eu nu ne rămână și iubirea tață de acest credincios animal, cari a dus pe strămoșii nostri prin atâtea primejdii la isbândă. Și astăzi încă Murgul e animalul despre care cântăm cu drag în versurile noastre. Și astăzi încă-l mai întrebăm:

„Murguleț căluțul meu
Ce oftezi atât de greu"?

Numai cât rostul lui acum e schimbat. Încetând veacul de vitejii pentru Români, Murgul a primit o altă slujbă. Acum ne este drag pentru-că ne face să trecem la mândra dealul, ear' drept răsplătă noi îi făgăduim:

„Du-mă la mândra odată,
Că 'ți-oi face grajd de peatră
Vîntul s'eu nu m'eu bată.
Nici ploaia s'eu nu te ploaie
Nici neaua s'eu nu te ningă"...

S'a lăsat Românul de vitejii, și a descălecat de pe cal. A luat în schimb boul de corn și 'mi-l'a dus la ogor. Și de când a pus plugul în brazdă, boul îi este animalul cel mai iubit. Toate versurile lui sunt pline de vorbe bune despre aceste animale. Flăcăul pune clopote la boi, ca s'-'l cunoască mândra de după război. Când trece pe la poarta ei, oprește boii și s'abate pe la ea. Și mândra, vîzîndu-l pornind la plug, oftează:

Isbutesc mai bine în un pământ năsi-
pos și umed decât în cel lutos.

Îndată după secerat pământul se
ară și grapă, dându-se apoi sămânța,
care se acopere cu grapa. Această lu-
craie se poate face în tot decursul lui
Iulie, cu cât mai îngrabă cu atât mai
bine; după *Sfântu-Ilie* însă nu mai are
loc, pentru-că napilor nu le-ar rămânea
timp de-ajuns ca să se desvoalte.

Pe juger se samănă 2½ kgr. sē-
mēnță; aceasta răsare îngrabă. Țapii se
grapă în două rinduri, și anume: întâiași-
dată, când ei și-au schimbat frunza, și
a doua-oară ceva mai târziu.

De pe un juger se recoltează (se
capetă) 60—120 măji metrice.

De observat e, că acești napi nu
se pot ținea și peste iarnă; de aceea
încă prin Octomvrie se scot rinduri-rin-
duri, tot pentru câte 3 zile, dându-se
animalelor domestice.

În anii secetoși acești napi nu is-
butesc.

Pentru producerea de nutreț mult
și bun, n'ar strica să facă încercări cu
napii de vară și plugarii nostri, și în-
deosebi aceia, cari au moșiile comasate,
sau altcum potrivite spre acest scop.

ROMUL SIMU

După comasare.

(Urmare.)

VII. Vitele în economia noastră.

Dacă ați urmărit cu luare aminte
povețele, ce le-am dat despre cum se
ne întocmim economia în moșiile mici

„Sărac plug cu patru boi,
Dragu'mi mie de voi.
Și 'mi-i drag de cine-i mână
Că ține biciu 'ntr'o mână
Și strigă dela inimă...”

Dar' nu numai în versuri, ci în viața
țeranului român peste tot se vede cât de
mult simte el cu aceste animale. Pare-că
ar face parte din familia lui. Când necazurile
îl silesc să vândă vre-un cap de vită, fie și
numai o vițea, e plâns și jale în casa 'ntreagă.
Când stăpânirea 'i-le scoate din grajd și le
vinde cu toba, pentru a-și scoate darea, e
blăstăm și țipet desnădăduit. Ține la ele
ca la viața sa, — nu din lăcomie, ci din inimă.
Nu e lăcomia aceea, pe care o simte bogatul,
când privește peste cirezile sale. Nici nu e
durerea, pentru-că 'i-se ia bucătura din gură.
E ceva deosebit, ce-'i mișcă coardele inimii
țeranului român, când își perde vițioarele.
E durerea de-a se despărți de ceea-ce a iubit.

E de osândă oare o inimă atât de
simțitoare?...

IL. CHENDI

comasate, un lucru a trebuit să vē
pară strēin față de economia din tre-
cut. *Două din trei părți ale moșioarei
noastre le vedem cultivate cu plante de
nutreț.* Am urmat astfel, mănecând din
punctul de privire, că între împrejură-
rile economice de astăzi, nu e bine,
nici folositor, să lucrăm la bucate cu
gândul că din desfacerea lor o să ne
putem împăca trebuințele bănești în
gospodăria noastră. Venit sigur acum
odată putem aștepta numai din econo-
mia de vite.

În economia de 2—3 câmpuri, cu
locurile împrăștiate unele de altele,
eram nevoiți a ținea boi sau cai pen-
tru lucrul câmpului. De economie de
vite la plugarul de rēnd nu putea fi
dar' vorbă. Acum însă, după comasare,
treaba s'a schimbat. Înlesnindu-se lucra-
rea pământului, putem introduce în lo-
cul boilor vacile, dându-ni-se astfel pu-
tința a face și economie de vite. În
moșioara noastră de 12 jug. comasată,
câteva capete de vaci, între cari 2
părechi de jug, câțiva viței și porci, la-
olaltă în greutate de vre-o 20 măji
metr., ne fac arăturile și cărăturile de
lipsă, produc gunoiul trebuit și prin
puterea lor de mistuire și asimilare pre-
fac produse pentru om de puțin preț,
precum: fēn, pae, sfeclă, ș. a., în lapte,
carne, grăsime, pele, tot mărfuri căutate
și de mare preț.

Cu deosebire vacile de rasa „Pinz-
gau“ intrunesc în astă privință cele
mai bune însușiri. Le putem folosi la
muncă, ne fac viței de preț, ne dau
lapte mult, se țin bine în carne și se
îngrășe ușor. Numai cât trebuie să le
și ținem bine.

Trupul vitei este asemenea unei
mașini. Ori-ce mașină se pune în lucrare
prin o putere care, cu cât e mai mare,
cu atât așteptăm să lucreze mai mult,
și earăși, cu cât o mașină lucrează mai
mult, cu atât părțile ei se rod și
trebuesc înnoite. Așa și trupul vitei.
Cu cât e mai în putere, cu atât poate
munci mai mult. Dar' câtă vreme vita
trăește și muncește, organele (părțile-
le) trupului perd din materie în ase-
mēnare cu munca. Perderea în materie
i-se înapoiază prin nutriție. Organele
de căpetenie ale nutriției sunt inima și
plumânile, stomacul și mățele. Mate-
riile nutritoare, mâncate de vită, sunt
atacate în stomac și în mățe de unele
sucuri puternice; o parte din materiile
acestea se preface în sânge; sângele

mănat prin puterea musculară a inimii
în plumâni, unde se premenește cu
aerul rēsuflat, se duce la deosebitele
organe ale trupului și se preface în
oase, carne, grăsime, în ce adecă are
organul trebuință. Nutriția se face la
un anumit grad de căldură, care căl-
dura se întreține prin arderea materii-
lor de grăsime. Pe scurt: prin nutriție
vita își întreține căldura trupului de
lipsă, își înapoiază perderea în materii
suferită prin muncă, ear' prisosul în
nutriție se preface în lapte carne, gră-
sime ș. a.

De unde urmează, că dacă vrem
să fim bine folosiți de vitele noastre,
să le ținem în aer curat, ca să-și poată
bine premeni sângele, să le pregătim
nutrețul așa ca să le ușurăm mistuirea
și prefacerea lui în sânge; să nu le ți-
nem în frig, ca să nu peardă prea mult
din materiile de grăsime; să le dăm
nutreț bun și ușor de mistuit, dacă
voim să ne dee lapte mult, carne și
grăsime; în sfârșit să le dăm nutreț
mult și mai ales bun, dacă căutăm a
le îngrășa în scurtă vreme.

Căci nu este aceeași treabă, să
îngrășem noi o vită într'un timp mai
scurt sau mai îndelungat.

(Va urma).

ISIDOR BLAGA

INSOTIRI, TOVARĂȘII

II.

Magazinele de bucate

o a însoțiri comerciale.

(Urmare și fine).

La capetul fiecărui an trebuie să
se închee bilanș în toată rēnduiala.

»Bilanșul« este extrasul inventa-
rului făcut la capetul unui an despre
averea și datoria tovarășiei.

Ca să vi-l puteți închipui mai bine
gândiți-vē o cumpenă. De o parte pu-
nem *averea* (activa), de altă parte pu-
nem *datoriile* (pasiva), când *averea* e
mai mare ca datoria, avem câștig și
atunci saldul, diferența, va veni scrisă
la partea cu pasiva ca să deē și asta
cât »activa«. Și din contră: când da-
toria e mai mare decât averea, avem
perderi, și atunci saldul va veni scris
la partea cu activele ca să fie și asta
o formă de grea cu cealaltă și să
se potrivească ca cumpenele cum-
penei.

La partea activelor (avere) de re-
gulă se scriu:

Banii gata. Material, produse și
mărfuri. Datorașii. Efecte. Mobiliar. Imo-
biliar etc.

La partea pasivelor (datoriilor) de regulă se scriu:

Capitalul tovărășiei. Fondurile de rezervă. Creditorii etc.

Legea comercială preșcrie în privința alcătuirii bilanțului următoarele:

1. Averea tovărășiei trebuie să se ia în acea valoare, care răspunde valorii obiectelor singuratice în ziua din urmă a anului de socoată. 2. Efectele (hârtiile de valoare) se pot lua cel mult după cursul din ziua din urmă a anului. 3. Cheltuielile de fondare se pot pune la *active* numai ca sumă ce rămâne după împărțirea lor pe cel mult cinci ani după anul respectiv de gestiune. 4. Capitalul tovărășiei și eventualele fonduri de rezervă se pun la pasiva. 5. Datoriile îndoelnice se socotesc după cât le prețuim, ear' cele ce nu se mai pot încassa, se șterg. 6. Câștigul ori pierderea trebuie însemnată deosebit la sfârșitul bilanțului.

*

În chipul acesta am dat, foarte pe scurt, îndrumările mai neapărate în privința înființării magazinelor de bucate, și peste tot a »Reuniunilor« și »Însoțirilor«.

Se înțelege însă, că ce am spus până aci e foarte puțin. Bărbații cu tragere de inimă către popor, care vor să se pună în fruntea mișcărilor de felul acesta, înainte de toate trebuie să studieze ei înșiși însoțirile și numai pregătiți și în deplină cunoștință de cauză, să se apuce de lucru.

De încheiere țin să spun că e de neapărată trebuință, ca cel puțin câțiva dintre țeranii noștri din fiecare comună, să cetească și să studieze alături de direcțiunea, între altele următoarele cărți: *Legea comercială* art. 37 din anul 1875. *Legea cambială* explicată de prof. I. Socaciu sau cea de N. Nilvan art. 27 din 1876. *Îndreptar practic pentru însoțiri, traducere de Dr. A. Brode*. (În această carte se află cele mai amănunțite sfaturi referitoare la însoțiri). *Introducere în științele comerciale* de I. C. Panțu și A. Vlaicu etc.

Nu pot să îndemn în de-ajuns pe cărturarii și țeranii noștri ca să cetească și să studieze cărțile acestea, cu atât mai mult, cu cât numai cu ajutorul lor își vor putea câștiga cunoștințe de-ajuns, pentru-ca bine și corect să conducă tovărășiile, care singure ne mai pot asigura traiul liniștit și un viitor mai multumitor.

V. C. OSVADĂ

MESERII

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ și-a proclamat de patron al seu pe I. P. S. Sa Archiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu, și Dumineca trecută comitetul Reu-

niunii s'a prezentat sub conducerea președintelui Victor Tordășianu, la noul patron spre a-i aduce în chip sărbătoresc la cunoștință alegerea și a-l ruga să o primească.

I. P. S. Sa a primit cu multă bunăvoință deputațiunea meseriașilor și i-a asigurat de spriginul seu, precum în trecut așa și în viitor, răspunzând cu următoarele la vorbirea d-lui Tordășianu:

»Iubiților! Primesc cu vie bucurie sarcina de care harnica d-voastre Reuniune mă face părtaș. Dacă cu dragoste sunt pentru clasa economilor noștri, cum nu voi fi cu dragoste față de clasa noastră de mijloc, ce formează chiagul între clasa agricultorilor și cea a inteligenței noastre. Am fost pătruns și sunt și astăzi de însemnătatea meseriilor și a industriei. Imi aduc aminte cum în timpul nu de mult trecut, industria și meseria la noi abia era cunoscută. Mă durea în inimă văzând cum la orașe ca și al nostru abia vedeam ici-colo câte o biată firmă românească și știut este, că orașele sunt susținute de industrie și meserie. Dacă astăzi ne putem mândri cu o clasă meseriașilor și industriașilor noștri, — meritul revine în mare parte bărbatului încăruntit, care s'a gândit la întemeierea Reuniunii d-voastre dela care aproape în toate părțile locuite de Români s'au răspândit meseriașii noștri. Fiți deci în toate timpurile cu recunoștință față de el și față de toți binefăcătorii vostri. Aceasta propoveduiți-o între ucenici, calfe și între meseriași. Prețuiți-vă meseriile și nu veți fi lipsiți de harul lui Dumnezeu atât de neapărat în lucrările noastre. D-zeu se vă ajute și fiți binecuvântați«.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost succedată de vioroase aclamări din partea membrilor prezenți.

STUPĂRIT

Calendar. (Iulie).

Tăiați căsuliile de matcă, afară de una mai bine dezvoltată, ca stupii ce au roit odată sau de două-ori să nu mai roiască. Împreunați stupii nevoiași, sau ucidete-ți matca, ca să se tragă ear' în coșnița, din care au eșit.

Cercetați toți stupii. Celor-ce le lipsește matca, dați-le prilej să se crească una, sau, fiind slab cutare stup, măcar împreunați-l cu altul.

În această lună albinele încep a-și omori trântorii. Cu cât mai de timpuriu și mai îngrabă se servisește acest lucru, cu atât belșugul în miere are să fie mai mare. Stați deci albinelor într'ajutor în această luptă.

Nimiciți dușmanii albinelor: paiangini, vespi, bumbari, fluturi și molile lor, ce se arată în coșnițe, în stupină și jurul ei.

Umblând cu miere, nu cunva să rămână picurături în jurul coșnițelor, pe poliță sau în alt loc al stupinii. Cu chipul acesta albinele ar deveni răpitoare.

Ajutați roiul mai slabi cu pui și albine. Spre acest sfârșit, scoateți un fagur cu pui astupați dintr'un stup, al doilea fagur cu pui din alt stup, și împreună cu albinele de pe ei,

așezați-i în coșnița mobilă cu roiul nevoiaș. Unde vă dă mâna ajutați și roiul slabi din coșnițele imobile cu albine tinere de pe faguri cu pui acoperiți din coșnițele mobile; cu o peană de găscă măturați aceste albine în partea din dărăt a coșniței imobile, după-ce ați ridicat-o puțin, ca albinele să poată intra. Ajutați încă de pe acum roiul nevoiaș cu miere, dacă aveți de gând să-i țineți de prăsilă.

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

— În China lucrurile iau înfățișare tot mai înfricoșătoare, încât despre războiul cu Burii abia se mai pomeneste. Toată lumea și-a întors privirea spre China, căci Chinezii răsculați asupra streinilor, nu glumesc! Abia acum se află că încă în 18 Iunie n. în Peking s'a întâmplat un lucru grozav: trimișii (ambasadorii) puterilor europene au trimis pe ambasadorul Germaniei, conte Ketteler, la curtea chineză spre a cerca înțelegere și pace, căci Ketteler știa mai bine chinezește. Și când s'a întors dela curte spre casă, soldații chinezi și boxerii răsculați au sărit la el, l'au tras jos de pe cal l'au omorât și trupul lui mort l'au tăiat tot bucăți cu săbiile! Apoi servitorii de pe la ambasadele europene au fost uciși cu grămada. Ear' zilele astea din zece palate a trimișilor europeni, 7 au fost aprinse și trimișii au scăpat numai cu mare greu la ambasada engleză, care e cea mai bine încungiuată cu zid înalt de apărare. Dar' cum de prin 20 Iunie în Peking au mers într'runa măcelurile crude asupra creștinilor și streinilor peste tot, e mare întrebare câți au mai scăpat vii din ei. Și știri nu ai cum primi, decât foarte greu și foarte târziu.

Și cari vor fi scăpat între zidurile cutărei ambasade, e întrebare de au scăpat de foame și de flacări.

De altfel lupta trupelor europene cu cele chineze a eșit cu învingerea europenilor, și ei poate au străbătut deja în însuși Pekingul, și vor mântui ce va mai fi de mântuit.

— Burii cu Englezi stau în aceeași hirjoneată nesfârșită, fără încăerări mai mari. Dar' nici capăt luptei nu vreau să pună.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Societatea de teatru la Abrud.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va ținea adunarea generală ăstan în Abrud, Duminecă și Luni în 22 și 23 Iulie n. a. c. cu următoarea programă.

1. În 22 Iulie. 1. Deschiderea adunării la 10 ore a. m. 2. Se alege 2 notari pentru ședințe. 3. Secretarul va ceta raportul comitetului societății asupra anului din urmă. 4. Se alege o comisiune de 5 pentru propuneri și raportul comitetului. 5. Cassarul va ceta raportul despre starea averii societății. 6. Se alege o comisiune de 5 pentru examinarea raportului cassarului. 7. Se alege o comisiune de 5 pentru câștigarea de membri. 8. Se vor ceta discursuri corăspunzătoare scopului societății sau altă materie literară. 9. Închiderea adunării.

II. In 23 Iulie. 1. Deschiderea şedinţei şi autenticarea şedinţei precedente. 2. Raportul comisiei pentru câştigarea membrilor noi. 3. Raportul comisiei asupra socotelilor cassarului. 4. Raportul asupra raportului comitetului societăţii. Insinuarea propunerilor în interesul fondului. 5. Se va decide locul şi ziua adunării pentru 1901. 6. Se va alege o comisie de 3 membri pentru autenticarea protocolului din şedinţa II. 7. Inchiderea adunării.

A. S. I. R. Principele Ferdinand moştentorul Tronului Împărăţiei noastre, s'a căsătorit Dumineca trecută cu contesa Chotek.

În ziua cununiei a şi apărut în foaia oficioasă decretul împărătesc, care ridică, pe mireasă dela rangul de contesă, la cel de Principesă, anume că „*Principesă de Hohenberg*“, aşa având să se numească şi copiii ce ar avea.

Biserica gr. or. din Deva e, precum se ştie, una din cele mai măreţe între bisericile româneşti din aceste părţi. Dar' sleind puterea credincioşilor, de vre-o 20 de ani stau locului lucrările pentru terminarea ei, anume completarea turnului, care azi e numai provisor, tenciuiala pe din afară, şi împodobirea pe din lăuntru. Parochia ar avea lipsă de vre-o 6000 fl. ca să termine toate acestea.

Si cu bucurie aflăm, că poporul credincios din Deva s'a pus bărbăteşte şi pe acest lucru de terminare a marelui sale biserici. Mulţumită stăruinţelor cu tact a comitetului parochial, în cei din urmă 2 ani s'au adunat în cassa bisericii suma frumoasă de vre-o 3000 fl., parte din pretensiuni ce erau risipite în popor, parte din contribuiri nouă la care s'au avântat credincioşii, subscriind numai acum 3 săptămâni, într-o singură Duminecă peste 1200 fl. pentru st. biserică.

Dzeu să le ajute. Lucrul slujeşte spre laudă credincioşilor dăruitori înşişi, comitetului parochial actual, şi în special P. O. D. Protopresbiter *George Romanul*, dlui *Alex. Moldovan sen.*, etc. cari cu bună inimă stăruiesc pentru înapunerea nobilei dorinţe.

Examenul la şcoala gr.-cr. română din Orăştie, ţinute Sâmbăta trecută şi Duminecă, au dat de nou acelaşi rezultat prea frumos, pe care suntem deprinşi a-l găsi la această şcoală, cu bune puteri didactice. Mulţumitor, ba chiar bun a fost rezultatul clasei prime de mititei instruaţi de d-şoara inv. *Maria Racolţa*, iniţiaţi cu agilitate în primele cunoştinţe de carte; inteligente şi frumoase răspunsuri s'au văzut în clasa a II-a, a tinerului inv. dl *Ilie Hociotă*, cleric abs.; pătrundere serioasă şi deprindere de a judeca, s'a văzut în clasa a III-a a dlui *Ioan Branga* şi în a IV-V-a a dlui *Const. Baicu*. P. O. D. Protopresbiter V. Domşa, care a condus examenul, a şi exprimat mulţumită după fiecare clasă pentru frumoasele rezultate.

Expoziţia lucrurilor de mână a copilelor, a fost dovadă despre frumoasa străduinţă a d-şoarei *Racolţa* de a introduce pe copile în lucrul de mână. Examenul de gimnastică (inv. *Hociotă*) a mulţumit pe toţi.

Mai ales însă înălţat-a inimile prestaţiunea examenului de cântări, ţinut în biserică, drept încheiere, unde corul de copii şi copile, în una şi mai multe voci, instruaţi de dl I. Branga, au dat rezultat stăluţit.

S'au împărţit apoi premiile şi părintele protopresbiter a declarat anul de încheiat.

Înalt Prea Sfinţitul Metropolit-Primat al României Iosif Gheorghian, trecând prin ţara noastră dela Kissingen spre casă, a

făcut o mare cinste oraşului Caransebeş oprindu-se acolo şi vizitând pe Preasfinţitul şi meritosul Episcop *Nicolae Popea*. „Foaia Diecesană“ care ne dă vestea, ne spune că înaltul oaspe a cercetat examenele elevilor de teologie, a luat parte la prânzul dat de P. S. Sa Părintele Episcop Popea în onoarea sa, şi a fost salutat de o deputaţiune a reprezentanţei oraşului.

Împărăteasa Rusiei e una din femeile care se poartă mai simplu îmbrăcate azi. Atâta se îmbracă de simplu, că damele ei de curte abia îndrăsnesc să iee o haină din cele mai bogate şi pompoase, când ştiu că se vor întâlni cu ea. În pînă nu poartă ace de lux brăţare la mâni de asemenea nu, inele încă afară de cel de logodnă, numai două mici, ce le are ca aducerea aminte preţioasă.

E şi iubită foarte în ţară pentru simplitatea ei, prin care par'că vrea să dea sfat şi pildă de părăsire a luxului, a risipei pe îmbrăcăminte şi zorzoane, pildă ce pentru obştea mare are înţeles, pentru obştea care azi până jos la popor începe a se lăsa îmbătăită de fumul prost al luxului.

O de-am înţelege şi noi graiul acestei pildă înţelepte şi de sus date!

O lege despre colonisări va fi adusă în curând de dieta din Pesta. Planul de lege e deja pregătit de ministerul de agricultură şi în toamnă va fi supus debaterilor dietei.

Jidanii din România se tot duc cu sutele. În 2 Iulie n. au trecut prin Pesta un transport de 140 înşi (60 din Craiova 80 din Calaf). Purtau haine albastre şi cu o stea albă pe chipie (şapcă). Trec peste Berlin — Hamburg spre *Canada*, noua lor patrie. După însemnările oficioase, de 2 săptămâni numai prin Pesta au trecut 1200 atari evrei călători, ce părăsesc România. Drum bun, dar nici pe la noi se nu se oprească.

Din Hunedoara se scrie, că inteligenţa română de acolo a avut la 29 Iunie n. zi de deosebită bucurie, căci în această zi au sosit în excursie acolo cei trei tineri universitari I. Scurtu, G. Novacovici şi C. Steer, cari cu 2 zile înainte avuseră procesul la Deva, apoi d-şoara *Adelina Piso* şi *Valeria Pop*, cunoscutele artiste dela concertul Asociaţiunii în Deva, toţi în societatea d-lui şi d-nei *Hosszu* şi a unor tineri universitari, şi au vizitat turnătoarea de fer şi castelul lui Huniade şi au procurat câteva ore de plăcută şi însufleţită petrecere societăţii române hunedorene.

Un oraş care se mută. Locuitorii din oraşul Dannerburg pe riul Elba, au hotărît cu toţii să se mute dela Sf. George viitor, din pricină că în cei din urmă 12 ani au avut să sufere mai mult de 15 mari ieşiri de ape a acestui ri, care le-a pricinuit pagube nenumărate.

Consiliul comunal a şi hotărît, cu încredinţarea autorităţilor mai înalte, ca să părăsească numitul oraş şi să zidească un altul pe dealul vecin, punându-se pe viitor la adăpost de furiile Elbei.

Balonul cu cârmă. Până acum e lucru ştiut, că cu balonul te poţi ridica în văzduh vezi de-acolo multe de toate jos, în rezboaie se spionează din baloane asupra inamicului, o cetate împresurată de duşmani sloboade baloane în aer ca să vadă ce face inamicul din afară, — dar putere a cârmui balonul

după plac, n'a avut pîn'acum nimenea. De-l apucă vânturile, îl duc pe unde nu vrea, şi îl trântesc unde se nimereste.

Acum un conte neamţ, Zeppelin, a făcut în 2 Iunie n. încercare cu un balon cu cârmă. S'a ridicat când i-s'a făcut aerul liniştit şi se spune că a reuşit destul de bine: balonul s'a supus cârmaciului seu şi s'a pogorît pe acelaşi lac de pe care s'a urcat, în mijlocul a mii de privitori.

La Mercurea se aranjează în ziua sf. Petru şi Pavel, de către tinerimea română, un concert cu concursul alor 12 clerici din Sibiu. Venitul în scop filantropic.

„**Priplipceana**“ este numele unei nouă societăţi comerciale pe acţii, ce se va înfiinţa în curând în Priplipeţ (comit. Caraş-Severin).

Foc artificial va avea loc Duminecă în 8 Iulie n. a. c. în grădina hotelului „*Transilvania*“. Intrarea de persoană 50 fl. Copiii în însoţirea părinţilor sunt scutiţi de taxă. Inceputul la 8 ore sera. La cas ne-favorabil se amână pe Dumineca viitoare.

Examenul de vară cu elevii şi elevele dela asilul nostru confesional gr.-or. din loc, se vor ţine Sâmbăta în 7 Iulie 1900 n.

Orăştie, 2 Iulie 1900.

Direcţiunea

Concertul dela Feredeul! În numărul nostru 24 am publicat apelul părintelui D. Pop din Geoagiu, ear' azi, având şi programul Concertului ce se aranjează în favorul bisericii lipsite din acest loc cercetat de mulţi străini, — publicăm invitarea specială şi programa concertului, stăruind pe lângă inteligenţa şi poporul nostru mai cu prindere din acest ţinut, să cerceteze negreşit şi în mare număr această întreprindere umană şi culturală.

Eată invitarea:

Comitetul parochial din Feredeul (Füredő-gyógy) aranjează în favorul *renovării bisericii gr.-or. din loc* cu concursul „*Reunirii române de cântări din Orăştie*“ Duminecă la 8 Iulie st. n. 1900 la Feredeul (Füredő-gyógy) în pavilionul otelierului *Germak Concert*, la care Vă invită cu toată onoarea. — Inceputul la 4 ore d. a. Preţul întrării: De persoană 1 coroană 20 fileri, de familie 2 coroane 40 fileri. După concert, urmează *joc*. Oferte şi suprasolviri se primesc cu mulţumită şi se vor cuita publice.

Programul: 1. „*Maş mărta*“, cor mixt de T. Popoviciu; 2. „*Ce faci Ioano*“, cor mixt de G. Dima; 3. „*Vântul suflă dela Ost*“, quartet de bărb. de Dürner; 4. „*Pe pământul Turcului*“, poezie de G. Coşbuc; 5. a) „*Foaie verde pup de crin*“, b) „*Mătuşa Angheluşa*“, cor mixt de T. Popoviciu; 6. „*Fetele casnice*“, cor de dame de T. Popoviciu; 7. a) „*Coroana cufundată*“, b) „*Sum soldat*“, de Böniche, quartet de bărbăţi, de G. Dima; 8. „*Nu-i nu-i*“, cor mixt de G. Dima.

= Cei-ce din greşeală, n'ar fi primit invitaţi speciale, se binevoiască a se socoti de invitaţi pe această cale.

Pe Duminecă dar' la Feredeul!

P. O. D. Protopresbiter *Ioan Petric* din Braşov deja în urma apelului publicat în această cauză în foaia noastră, a trimis 50 coroane ca contribuţie pentru frumosul scop,

regretând că nu poate participa și în persoană! Laudă vrednicului bărbat. Dă Doamne mulți imitatori!

Nedee pe Câmpul-Pânii. Ziua de Sf. Petru va fi o zi de prea frumoasă petrecere populară pentru comunele noastre românești din acest ținut. Pe această zi, Joia viitoare, membrele „Reuniunii femeilor române din comit. Hunedoarei” arangează pe Câmpul-Pânii între comunele Șibot și Balomir, la locul numit „Posta-veche”, o petrecere populară „Nedee”, cu pregătire mare și cu participare mare. Vor fi de față membrele comitetului „Reuniunii” cu dna președintă Elena Hosszu-Longin în frunte, apoi inteligență din satele și orașele ținutului. Inceputul la 4 ore d. a. Venitul curat e destinat în favorul fondului Reuniunii femeilor. Prețul intrării: după plac. Primirea oaspetilor la gara din Șibot va fi la 12 ore a. m. și la 3 ore p. m.

La această petrecere vor lua parte țeranii și țerancele din comunele Balomir, Șibot, Vinerea, Cugir, Romos, Romoșel, Vaidei etc., delectând publicul prin jocuri și cântări naționale, sub conducerea bravilor învățători din acele comune.

Publicul inteligent va afla deosebită satisfacție a participării și în producțiile d-șoarelor Adelina Piso, virtuoașa noastră violinistă și Valeria Pop, distinsa cântăreață, cari vor cânta câteva piese.

Intre femeile, în întâia linie fetele, ce se vor înfățișa îmbrăcate în costum național pregătit de ele înseși, se vor împărți premii din partea Reuniunii.

FELURIMI

Trageri din tun cu gloanțe de — brânză! În aceste zile, când din atâtea părți a lumii ne vin tot vești de teribile asvîrliri de gloanțe dela oameni asupra oamenilor, — se reîmprospectăm noi întemplantarea minunată când doi îndușmăniți punându-și față 'n față tunurile, trăgeau din ele cu gloanțe de — brânză.

Intr'adevăr. Numai nainte cu câțiva ani, pe când republica argentină purta războiu cu statul Uruguay, s'a dat o luptă pe mare aproape de Montevideo, unde corăbiile Argentinienilor fură respinse, și anume în urma unei bombardări teribile cu... cașcaval. Eată cum s'au petrecut lucrurile.

Pe corabia principală a Uruguenilor se isprăviseră gloanțele. Locotenentul făcu asta cunoscut admiralului-comandant zicându-i:

— Dușmanul nu vrea să o slăbească și noi nu mai avem ghiulele.

— Dar' pulbere (praf) mai avem?

— Pulbere e încă destulă.

— N'am mâncat noi oare azi dimineață niște brânză olandeză grozav de tare și rotundă, ca ghiuleaua? întrebă admiralul.

— Ba da; mi-am rupt cuțitul într'însa.

— Cât mai avem din această brânză?

— Peste treizeci de bucăți.

— Se vor potrivi oare în tunurile noastre?

— Zeu, trebuie să încercăm. Are să fie

ne mai pomenit: mă duc jos să ved! strigă locotenentul vesel.

După câteva cuvinte, «Santa-Maria», cea mai mare corabie uraguană, înaintă și începî din nou să tragă focuri.

O ghiulea isbi catartul (stilpul) cel mai de căpetenie aproape de admiralul argentin, se sparse în mii de bucăți mici și sili pe acest viteaz să se retragă în grabă în cealaltă parte a corăbiei.

A doua ghiulea omorî pe doi oameni nu departe de admiral, se isbi de scânduri cu un sunet particular și se sparse într-o ploaie de fărîmituri.

— Acestea sunt șranpele (gloanțe ce la cădere se sparg în mii de țandări și improșcând în jur potop, gloanțe oprite a se tolosi). E o mișelie și în contra dreptului gîntilor! strigară toți oficerii în cor.

Tunurile dușmanului nimeriau de minune. Mai fiecare ghiulea nimeria și acopera pe oameni cu o materie cu totul necunoscută. În fine Argentinienii reușiră să pue mîna pe o probă din aceste ghiulele, și admiralul, neștiind dacă trebuie să injure sau să ridă, strigă:

— Asta e ne mai pomenit! Ne bombardează cu brânză. E revoltător, pe legea mea!

Însă când o ghiulea earăși rări pe doi oameni, el dete ordin de retragere.

Corabia era de sus până jos acoperită cu un fel de tenciu și bucățele de brânză, la care soldații s'au uitat la început ca uimiți, ear' pe urmă au și gustat din ele; nimeni nu vorbea, căci le era rușine, că au fost siliți să se retragă înaintea unor asemenea ghiulele.

Această luptă e un fapt istoric, deci adevărătatea lui nu poate fi pusă la îndoială.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihailu Danil David și Constantin Baicu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAILU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Sz. 44—1900.

(73) 1—1

ARVERESI HIRDETMEŢY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a puji kir. járásbírószág 1900. évi V. 125/4 számú végzése által hátszegi Theodosie Céasár javára merisori Ruzs János és neje ellen 308 kor. tőke, ennek 1896. évi november hó 29. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 89 kor. 30 fill. perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólág lefoglalt és 740 koronára becsült szarvasmarhából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1900 évi V. 125/2 sz. kiküldést rendelő végzés foltyán a helyszinén, vagyis Merisoron alperes lakásán leendő eszközzésére **1900. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881.

évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon. 1900. évi június hó 22-én.

Mirtse Diénes,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 350—900, kir. bir. végreh.

(74) 1—1

ARVERESI HIRDETMEŢY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 10.417 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Bugár Ruszálin javára Ilin Nicolae és neje ellen 1732 kor. 70 fill. s jár. erejéig 1900. évi május hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1534 koronára becsült következő ingóságok u. m.: egy pár ökör, 6 drb. tehén, 3 borju, egy pár tinó, 2 kocza, 11 drb. malacsal és egy ökör szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbírószág 1900. évi V. 294/3 számú végzése foltyán 1732 kor. 70 fill. tőkekövetelés, és eddig összesen 93 kor. 70 filléren bírólág már megállapított költségek erejéig Bukován az adosok házáán leendő eszközzésére **1900. évi július hó 23. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1900. évi június hó 27. napján.

Csucs Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 274—1900 végreh.

1—1

ARVERESI HIRDETMEŢY

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 717/99 sz. végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt «Ardeleana» tpénztár javára Pank Florea s t. ellen 280 kor. s jár. erejéig 1899. évi május 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 960 korra becsült szarvasmarhák, gazdasági eszközök és kukoriczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírószág 1899. évi V 78/7 sz. végzése foltyán 280 kor. tőkekövetelés, ennek 1896. évi július hó 14. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 65 kor. 96 fill. bírólág már megállapított költségek erejéig Homorod községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére **1900. évi július hó 9. napjának délutáni 1 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Algyógy, 1900. június hó 17-én.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Preluare de cafenea și ospetărie.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că ospetăria și cafeneaua dlui V. N. Bidu (piața principală) o am primit-o eu și am arangiat-o după toate cerințele timpului.

Deschiderea sărbătorească în 8 Iulie n. a. c.

Cu care ocaziune tinărul *Julius Bonis*, artist de vioară, reintors din călătoria sa din străinătate, va concerta cu muzica sa de 16 persoane.

De mâncări gustoase va fi îngrijire. Indesebi pește proaspăt și alte mâncări bine îngrijite. Bere „*Dreher*” și alte beuturi indigene și străine.

În toate zilele dejun proaspăt. Să primesc abonenți în vipt și servesc cu vipt foarte ieftin acasă și afară.

Devisa mea este: „*serviciu punctual și amăsurat*”.

Sperând la spriginul și protegiul mult onoratului public, sunt

Cu deosebită stimă

Simeon Arieșan

1—1

ospetar și cafetier.

Scânduri

și

lemn de zidiri!

Cel mai bogat deposit de **scânduri**, precum și de **lemn de tot felul trebuincioase la zidiri**, cum sunt grinzi, tâlpi, câpriori etc. este în Orăștie, și Deva de-positul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bană, imbiu onoraților cumpărători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Cu toată stima

Ignatz Kotzander
în Deva și Orăștie.

(65) 5—10

➡ În Orăștie pe drumul țerii la intrarea în oraș
dinspre stație! ➡

In Orăștie la Gustav Zobel.

GELBRAUN MAHAGONI

DAUERHAFT, GERUCHLOS

SOFORT TROCKNEND

GRAUFARBIG, REIN.

In Orăștie la Gustav Zobel.

Christoph
fără
miros!

LACK
ce se uscă
îndată!

DER ECHTE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

face cu puțință, ca odăile să fie folosite și în vremea vopsirii (cu lac), căci mirosul rău și uscarea înceată a vopselei cu oleu, aci e încungiuată. Întrebuițarea e așa simplă că fiecare poate săvârși vopsirea. Podilele pot fi șterse cu cârpe ude și nu-și perd lustrul. Este:

Lac colorat de podile

galben-brun și mahagoni-brun, care copere podilele ca și vopseaua cu oleu, dar' are și strălucire. Bun pentru padimente nouă ca și vechi. Copere ori-ce peată, ori-ce vopsire veche etc. Și este:

Lac curat (fără culoare)

pentru padimente nouă și parchete, care dă numai lustru. Bun mai ales pentru parchete și padimente nouă unse deja cu vopsea cu oleu. Nu copere figurile lemnului!

Pachete poșta pentru câte 2 odăi mijlocii, cu 5 fl. 90 cr. Comande se fac, în orașe unde sunt depozite, la acestea. Prospepte se trimit franco. La cumpărări fiți atenți la firmă și marca fabricii, căci ca pe o fabricațiune existentă dela 1850, mulți o contrafac și falsifică, dând calitate rea și adesea necorespunzătoare scopului.

Fabrica de Lack-Christoph

Praga—Carolinenthal.

7—15 (48)

In Orăștie singur veritabil la **Gustav Zobel**

„Minerva” Institut Tipografic Orăștie.

Se recomandă a
executa
următoarele :

Opuri, Broșuri și
Placate
Bilete de logodnă și
cununie
Carte și epistole

☆ Circulare ☆ & pre-curenturi

Note, Bilete de vizită
după plac și cerere
Registre și imprimate
Anunțuri
Compturi și Adrese.
Bilanțuri etc. etc.

Această tipografie e
provăzută cu cele mai
bune mijloace tehnice
și fiind bine asortată
cu tot felul de caractere
de litere din cele
mai moderne, e pusă
în pozițiune de a pute
executa ori-ce coman-
de prompt și cu cea
mai mare acurateță!

Comande
din afară se efectuează
repede!